

Deze website gebruikt cookies. Als u verder surft dan accepteert u deze cookies. Om verder te kunnen, klikt u eenmaal op een willekeurige link op de pagina. Mocht u deze cookies niet willen accepteren kunt u dat aangeven in de [cookie-instellingen](#).

[Home](#) [Agrodebat 2018](#) [Agrodebat 2017](#) [Agrodebat 2016](#) [Over ons](#)

De rotonde en de kerstboom

Door: [Hans Dagevos](#) · 20 december 2018

Categorie: [Algemeen](#)

We zijn aan het einde gekomen van het WUR-jubileumjaar. Het eeuwfeest is gevierd. Op naar het volgende. Een beetje verloren geraakt in het feestgedruis, meen ik, is het boek [Metamorfose: 1993-2018, hoe Wageningen wereldtop werd](#) over de ontwikkelingen van WUR in de laatste kwart eeuw. Het loont de moeite eens te kijken naar wat de journalisten Martijn de Groot en Joost van Kasteren hebben geschreven. Niet alleen voor oudgedienden van WUR, maar ook voor (relatieve) nieuwelingen of buitenstaanders. *Metamorfose* biedt een mooi beeld van het heden en recente verleden van Wageningen.

Strijdige visies

Minder goed uit de verf komt de scheidslijn die tot op de dag van vandaag door de WUR-organisatie loopt. Om hier beter zicht op te krijgen is het informatiever er een ander recent verschenen boek bij te pakken: *De tovenaars en de profeet* van Charles M. Mann. In deze vuistdikke studie portretteert Mann respectievelijk William Vogt en Norman Borlaug als grondleggers van twee tegengestelde visies op een duurzame wereld en hoe die te bereiken en behouden. Beide tijdgenoten vestigen in het midden van de vorige eeuw hun positie.

De profetie van Vogt waarschuwt voor de menselijke ontwrichting van het

Blog updates

Abonneren op nieuwe blogposts

Meest recente berichten

☐ De rotonde en de kerstboom

☐ Invulling geven aan

ecosysteem. Borlaug representeert het techno-optimisme met bijbehorende industrialisatie en verwetenschappelijking van de landbouw als ‘tovermiddelen’. Beide visies en de stammenstrijd tussen Vogtianen en Borlaugianen zijn zo herkenbaar omdat ze onverkort actueel zijn. Ingenieursdenken versus milieubeweging. Verduurzaming via schaalvergroting en gentech of op natuurlijke basis en met de menselijke maat? Is het streefbeeld eco- of technotopia? Is duurzaam consumeren een kwestie van meer groene producten kopen of van drastische versobering van de consumptieve levensstijl?

Verhit debat, gevecht om voorrang, preken voor eigen parochie en verkettering van de (tegenst)ander zijn allerm minst passé. *Food wars* is geen willekeurig gekozen titel van het boek waarin Tim Lang en Michael Heasman het hebben over de strijd tussen het ecologische paradigma van Vogtiaanse signatuur en het levenswetenschappelijke paradigma uit het Borlaugiaanse kamp. (Overigens is het opvallend dat Mann geen kennis heeft genomen van dit werk met vergelijkbare denkbeelden, evenals dat het in *Food wars* tevergeefs zoeken is naar de namen Vogt en Borlaug.) Als je het mij vraagt is de stand van zaken grofweg dat tovenaars – volgelingen van Borlaug – onder professionals en politici de voorkeur genieten, terwijl het profetendom maatschappelijk de nodige sympathie geniet.

Tovenaarsleerlingen

Een ruwe inschatting makend van de verhoudingen binnen WUR schat ik dat de tovenaars vanoudsher in de meerderheid zijn, maar dat de profeten bestaansrecht hebben. Ik vermoed dat met het vertrek van de tovenaarsleerlingen Aalt Dijkhuizen en Martin Kropf (die naar het internationale centrum voor mais en tarweveredeling (CIMMYT) in Mexico vertrok, dat is opgericht door Borlaug en trouw is gebleven aan diens duurzame intensivering en ‘meer met minder’) de ruimte voor profeten wat is opgerekt.

Maar los van personele wisselingen, veranderen de tijden ook. Het besef van de omvang en urgentie van de problemen waar de wereld van landbouw en voedsel de komende decennia voor staat, is bepaald niet geslonken de voorbije jaren. Dit mag bijdragen aan de (h)erkenning dat de uitdagingen te groot en complex zijn om te verwachten dat slechts één transitiepad uitweg biedt. Alternatieve routes en zijpaden zijn lastig. Maar daarom niet minder nodig om zowel de status quo als de toekomst het hoofd te bieden.

In cirkeltjes vooruit

Waar een wil is, is een omweg, zei Volkert Engelsman (Eosta) in diens Duurzame troonrede van 4 september jl. Meer ‘circulair’ geformuleerd, vanuit het idee dat het circulaire denken een beloftevolle kandidaat is om het beste uit de visies van Borlaug en Vogt met elkaar te verenigen: waar een wil is, is een rondweg.

Of misschien nog beter: een rotonde met een diversiteit aan mogelijke afslagen, perspectieven, denkrichtingen. Wat mij betreft koesteren we die als WUR. En planten we een kerstboom in het midden van die rotonde met zijn verscheidenheid aan wegen. Strijdbijlen worden eronder begraven, we hangen hem vol lichtjes en maken er een rondedans omheen als tekenen van verdraagzaamheid, verzoening en verlichting. Vooruit in cirkeltjes – lijkt mij een aantrekkelijke routebeschrijving voor WUR bij het ingaan van de tweede

nieuwe perspectieven

Wereldwijde ontwikkelingen bieden mogelijk kansen voor Nederlandse varkenssector

Nederland als transitie-expert

Duurzame productiesystemen als kans voor Nederland

Laatste reacties

- ☐ live22 casino apk download op [Wereldwijde ontwikkelingen bieden mogelijk kansen voor Nederlandse varkenssector](#)
Just make it specific you won't exceed towards amount in order to have recently declared. Like most other... [Lees meer >](#)
- ☐ future home op [Wereldwijde ontwikkelingen bieden mogelijk kansen voor Nederlandse varkenssector](#)
Right this has to be where currently have chosen start off. People have their own own factors for feeling... [Lees meer >](#)
- ☐ Jos Verstegen op [De rotonde en de kerstboom](#)
Mooi verhaal Hans! [Lees meer >](#)
- ☐ Jan Brouwers op [De rotonde en de kerstboom](#)
Mooi samengevat Hans en heel herkenbaar. Leren van innovaties laat zien dat verschillende werelden elkaar dienen te ontmoeten voordat co-creatie... [Lees meer >](#)
- ☐ Petra Berkhout op [De rotonde en de kerstboom](#)
Wat een leuk verhaal! En een mooi streven voor 2019, ik doe mee! [Lees meer >](#)

eeuw.

Het beginjaar daarvan is 2019. Een mooi nieuw jaar gewenst, waarin wegen worden gevonden die verrassen en verrijken.

Deel dit bericht:

Geen gerelateerde posts.

Hans Dagevos

Hans kijkt naar de wereld van voedsel en groen vanuit het maatschappelijke perspectief.

[Meer over Hans Dagevos](#) · [View articles](#)

Er zijn 3 reacties.

Door: Petra Berkhout · 21-12-2018 om 12:32

Wat een leuk verhaal! En een mooi streven voor 2019, ik doe mee!

[beantwoorden](#)

Door: Jan Brouwers · 24-12-2018 om 11:01

Mooi samengevat Hans en heel herkenbaar. Leren van innovaties laat zien dat verschillende werelden elkaar dienen te ontmoeten voordat co-creatie ontstaat. Dat begint met luisteren, dus wellicht bij de kerstboom midden op de rotonde ook wat koek en zopie standjes zetten 💎💎

[beantwoorden](#)

Door: Jos Verstegen · 25-12-2018 om 09:19

Mooi verhaal Hans!

[beantwoorden](#)

Laat een reactie achter

*Het e-mailadres wordt niet gepubliceerd. Vereiste velden zijn gemarkeerd met **

Reactie